

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.IV.10.050/2025/4.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Dr. Dzsula Marianna bíró
Dr. Pataki Árpád bíró
Véghe dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperesek:

felperes2 (cím2) II. rendű
felperes3 (cím3) III. rendű
felperes4 (cím4) IV. rendű
felperes5 (cím5) V. rendű
felperes6 (cím6) VI. rendű
felperes7 (cím7) VII. rendű
felperes8 (cím8) VIII. rendű
felperes9 (cím9) IX. rendű
felperes10 (cím10) X. rendű
felperes11 (cím11) XI. rendű és
felperes12 (cím12) XII. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Szatmári Sarolta ügyvéd (cím1)

Az alperes:

alperes (cím13)

Az alperes képviselője:

Dr. Korcsmáros Iván ügyvéd (cím14)

A per tárgya:

Illetménykülönbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

A II-XII. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.004/2025/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 27.M.70.389/2022/66.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.004/2025/5. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályában fenntartja, egyebekben a jogerős ítéletet nem érinti.

Kötelezi a II. rendű felperest 110.000 (száztízezer) forint, a III. rendű felperest 135.000 (százharmincötezer) forint, a IV. rendű felperest 165.000 (százhatvanötezer) forint, az V. rendű felperest 100.000 (százezer) forint, a VI. rendű felperest 115.00 (száztizenötezer) forint, a VII. rendű felperest 160.000 (százhatvanezer) forint, a VIII. rendű felperest 105.000 (százötezer) forint, a IX. rendű felperest 115.000 (száztizenötezer) forint, a X. rendű felperest 110.000 (száztízezer) forint, a XI. rendű felperest 150.000 (százötvenezer) forint és a XII. rendű felperest 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költség alperes részére 15 napon belül történő megfizetésére.

Megállapítja, hogy a 2.760.860 (kettőmillió-hétszázhatvanezer-nyolcszázhatvan) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás

[1] A felperesek közalkalmazotti jogviszonyban álltak az alperessel, amely 2021. március 1. napján egészségügyi szolgálati jogviszonnyá alakult át és a felek egészségügyi szolgálati munkaszerződést kötöttek. A III., IV., VII. és XI. rendű felperesek iskolavédőnő, míg a többi felperes területi védőnő munkakörben dolgoztak, a munkáltatói jogkört Budaörs város polgármestere gyakorolta.

[2] A 2021. március 1. napjától hatályos egészségügyi szolgálati munkaszerződések 10. pontja szerint a felperesek illetménye az egyes egészségügyi dolgozók és egészségügyben dolgozók illetmény- vagy bérnövelésének, valamint az ahhoz kapcsolódó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 256/2013. (VII. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet2.) 2/B. § d) pontja alapján meghatározott illetményből, továbbá az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet1.) 76/A. § alapján „NEAK (OEP) I. kiegészítésből”, a 76/D. § alapján „NEAK (OEP) II. kiegészítésből”, továbbá a 76/L. § alapján „NEAK (OEP) III. kiegészítésből” állt. Az egészségügyi szolgálati munkaszerződés 11. pontjában a felek abban állapodtak meg, hogy a felpereseket illetményükön felül alperes mindenkori költségvetési rendeletében meghatározott juttatások és támogatások illetik meg.

[3] A védőnők országosan, 2019. július 1. és 2022. január 1. napja között többlépcsős, rendeletileg szabályozott béremelésben részesültek. A felperesek egészségügyi szolgálati munkaszerződése 2022. január 1. napjától az illetmény tekintetében módosításra került a következő módon: valamennyi felperes illetménye tartalmazta a továbbiakban is a 256/2013 (VII.5.) Kormány rendelet 2/B. § d) pontja alapján megállapított illetményt, amelynek összege – figyelemmel a fenti Kormányrendelet 2/C. §-nak (5) bekezdésében foglaltakra is – a II. rendű felperes esetében 478.600 forintról 579.048 forintra, a III. rendű felperes esetében 396.200 forintról 493.685 forintra, a IV. rendű felperes esetében 419.800 forintról 507.512 forintra, az V. rendű felperes esetében 408.000 forintról 493.685 forintra, a VI. rendű felperes esetében 478.600 forintról 593.275 forintra, a VII. rendű felperes esetében 455.000 forintról 564.821 forintra, a VIII. rendű felperes esetében 419.800 forintról 507.912 forintra, a IX. rendű felperes esetében 455.000 forintról 550.594 forintra, a X. rendű felperes esetében 443.300 forintról 536.367 forintra, a XI. rendű felperes esetében 408.000 forintról 507.912 forintra, a XII. rendű felperes esetében 408.000 forintról 493.685 forintra emelkedett. Ezen túlmenően a területi védőnő munkakörben foglalkoztatott felperesek részesültek a Rendelet1. 21. § (11) bekezdése szerinti 13.800 Forint összegű területi pótlékban, amelynek összege változatlanul illette meg őket 2022 évben.

[4] Az alperes gyakorlata szerint az alperes képviselő testülete minden évben az önkormányzat éves költségvetéséről szóló önkormányzati rendeletben, annak végrehajtási szabályai között rendelkezik az önkormányzat által foglalkoztatottak, illetőleg az általa fenntartott intézményeknél dolgozók, így a védőnői szolgáltatást nyújtó szolgáltató által foglalkoztatott védőnők számára az illetményen, munkabéren felül kifizetett egyéb juttatások és díjazások jogcíméről, összezszerűségéről és kifizetésének részletes szabályairól. Az önkormányzati költségvetési rendeletek alapján az alperesi munkáltató a felperesek részére budaörsi keresetkiegészítést fizetett a 2/2019. (II. 28.), illetőleg a 4/2020. (II. 27.) önkormányzati rendelet alapján. Ezen túlmenően a védőnők részére 2023. március 1. és június 30. napja között az 1/2023. (II. 24.) önkormányzati rendelet alapján budaörsi egészségügyi pótlék került kifizetésre, melynek mértéke a garantált illetményük 15%-a volt. A perbeli évekre vonatkozóan valamennyi önkormányzati költségvetési rendelet 9. § (10) bekezdései alapján - a munkáltató által mérlegeléssel differenciált mértékben - évente kétszer a törvény szerinti illetmény 8%-ának megfelelő összegű vagy attól kis mértékben eltérő jutalom került megfizetésre a felperesek részére a perrel érintett években. Ezen túlmenően a felperesek 2019., 2020. és 2021. években év végi külön juttatásban is részesültek. A díjazásuk részét képezte valamennyi évben a cafetéria juttatás is. 2021. és 2022. években az alperes nem részesítette a felpereseket az éves költségvetési rendeletek 9. § (18) bekezdésében meghatározott egyhavi külön juttatásban, hanem ugyanezen § (21) bekezdése szerinti évvégi külön juttatás került számukra megfizetésre. Az önkormányzati költségvetési rendeletek által szabályozott, a felpereseknek az alperes által ténylegesen kifizetett fenti jogcímű juttatások a

Rendelet1. 21. § (4) bekezdésében meghatározott összegű díjazást 2019-2023. években minden évben és valamennyi felperes esetében összegszerűségében elérték és azt meg is haladták.

A felperesek keresete és az alperes érdemi ellenkérelme

[5] A felperesek a Rendelet1. 21. § (4) bekezdése alapján 2019. december 1-től 2023. június 30-ig tartó időszakra elmaradt munkabér és kamatai, a Rendelet1 76/A. § (4) bekezdésének, 76/D. § (4) bekezdésének, 76/L.§ (1) bekezdésének megsértésére tekintettel 2022. január 1-től 2023. június 30-ig terjedő időszakra elmaradt munkabér és kamatai, valamint a alperes képviselő testülete 7/2021. (II.26.) és 1/2022. (II.25.) önkormányzati rendelet 9. § (18) bekezdése és a munkaszerződésük 11. pontja alapján 2021. és 2022. évekre vonatkozó egyhavi külön juttatás megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

[6] Álláspontjuk szerint a Rendelet1. 21. § (4) bekezdése alapján egyértelműen megállapítható, hogy a védőnői szolgáltató a saját havi díjazásának legalább 12%-át köteles közvetlenül a védőnő díjazására fordítani, amelyből az következik, hogy ezen összegnek mint munkabér elemnek a védőnő díjazásában, vagyis az alapbérében havi rendszerességgel kell megjelennie. Az önkormányzati költségvetés rendeleteiben meghatározott budaörsi keresetkiegészítés, budaörsi egészségügyi pótlék, jutalom, évvégi különjuttatás, egy havi különjuttatás, cafetéria, szociális hozzájárulás, és cafetériára eső személyi jövedelemadó jogcímein az alperes nem fizethette ki jogszerűen a Rendelet1. 21. § (4) bekezdésében meghatározott összeget, annak a védőnő részére fizetett díjazásban havi rendszerességgel kell megjelennie. Érvelésük szerint ezentúl az alperes a költségvetési rendeleteinek 9. § (18) bekezdésében és a munkaszerződés 11. pontjában egyoldalú kötelezettséget vállalt az egyhavi külön juttatás kifizetésére, amelyet azonban nem teljesített.

[7] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperesek a Rendelet1. 21. § (4) bekezdése szerinti 12%-os díjazás fogalmát félreértelmezik, amikor azt a személyi alapbérrel, illetménnyel azonosítják. A jogszabály nem teszi kötelezővé a havi kifizetést, ezért azt jogszerűen teljesíthette az önkormányzati költségvetés rendeleteiben meghatározott juttatások jogcímén évenként, vagy évenkénti kétszeri kifizetéssel. Érvelésük szerint az egy havi külön juttatásra a felperesek azért nem jogosultak, mert ők a 2020-2021-2022. évi önkormányzati költségvetési rendeletek 9. § (21) bekezdése szerinti évi 200.000 forint összegű évvégi külön juttatásban részesültek, amely speciális szabály a (18) bekezdésben meghatározott egyhavi külön juttatáshoz képest.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[8] A Budapest Környéki Törvényszék a 27.M.70.389/2022/66. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a II-XII. rendű felpereseket személyenként 150.037 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy az 1.462.807 forint eljárásai illeték az állam terhén marad.

[9] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Rendelet1. 21. § (4) bekezdésével összefüggésben az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a pontfinanszírozás összege az

alperes mint egészségügyi szolgáltató jogszabályban meghatározott bevétele és abból kizárólag azt az összeget kell közvetlenül a védőnő díjazására fordítania, amely kapcsán a jogszabály így rendelkezik – mint e bekezdés utolsó mondata alapján a 12%-os mértékű teljesítménybér esetében. A jogszabály azonban azt nem határozza meg, hogy milyen jogcímű juttatásként kell a fenti összeget a szolgáltatónak a védőnők felé kifizetnie, e tekintetben szabad kezdet adott a munkáltatóknak.

[10] Az alperes által a felperesek részére a keresettel érintett években megfizetett budaörsi keresetkiegészítés, budaörsi egészségügyi pótlék, jutalom, külön juttatás, cafetéria összegének a 12%-os díjazásnál történő figyelembe vétele kérdésében e juttatások rendeltetését és jogi szabályozását vizsgálta. A felperesek egészségügyi szolgálati munkaszerződésének 11. pontja – amely szerint „a munkavállaló illetményén felül alperes mindenkori költségvetési rendeletében meghatározott juttatások és támogatások illetik meg” – alapján utalt arra, hogy a szerződéses rendelkezés alanyi jogot keletkeztetett arra a védőnőknek, hogy valamennyi olyan juttatás megfizetését követeljék, amelyeket az önkormányzat költségvetési rendelet tartalmaz az érintett évben. Rámutatott arra is, hogy az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény (a továbbiakban: Eszjtv.) 8. §-a az illetmény összetevőjének meghatározása során kifejezetten nevesít bizonyos önálló jogcímű juttatásokat, de semmilyen módon nem utal vissza a Rendelet 1. 21. § (4) bekezdésében foglalt 12%-os díjazásra.

[11] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek alaptalanul hivatkoztak a kifizetés havi gyakoriságára is, mert a jogszabály nem havi díjazásról rendelkezik, csupán azt írja elő, hogy a havi díjazás 12%-át köteles a szolgáltató a védőnők díjazására fordítani, így jogszabályi kötelezettségének azzal is eleget tesz, ha az éves díj 12%-át osztja szét a védőnők között. A rendeletben foglalt díjazás fogalmának értelmezése körében az alperes jogi álláspontjával értett egyet és a felperesek jogviszonya tekintetében háttérjogszabályként alkalmazandó Mt. 12. § (1)-(2) bekezdéseire és az ezzel kapcsolatban kialakult ítélkezési gyakorlatra utalással hangsúlyozta, hogy a díjazás nem csak a munkabért jelenti, hanem bármilyen egyéb ilyen jellegű juttatást, azaz mindazt, amit a munkavégzés ellentételezéseként ad a munkáltató a munkavállaló részére.

[12] Az elsőfokú bíróság szerint a tanúvallomások alátámasztották, hogy az éves önkormányzati költségvetési rendeletekben meghatározott juttatások célja, rendeltetése egységesen az önkormányzattal mint munkáltatóval munkaviszonyban állók bérének, illetményének kiegészítése, munkájuk elismerése, jutalmazásuk volt, amely nem állt ellentétben a Rendelet 1. 21. § (4) bekezdésében foglaltakkal, amely a 12%-os díjazás rendeltetését, konkrét célját nem határozta meg.

[13] A felperesek 2021 és 2022. évre előterjesztett egy havi külön juttatással kapcsolatos kereseti követelése kapcsán kifejtette, hogy az önkormányzat által foglalkoztatottak tartoznak bele abba a személyi körbe, akik részére az alperes egy havi külön juttatást biztosít. A rendelet kivétalként a 8/2016. (II. 26.) önkormányzati rendelet hatálya alá tartozó közalkalmazottakat definiálja, akik az alperes fenntartásában működő óvodákban és bölcsődékben pedagógus munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottak voltak, a védőnők tehát nem tartoztak a kivételt jelentő személyi körbe. A költségvetési rendelet 9. § (21) bekezdése az önkormányzat mint védőnői szolgálatást nyújtó szolgáltató által foglalkoztatott védőnők számára állapított meg a év végi külön juttatást 200.000.- forint/fő/év összegben, melyet a felperesek nem vitatottan megkaptak. Ugyanilyen megfogalmazást tartalmaz a kétféle juttatásról az 1/2022. önkormányzati rendelet 9. § (18) és (20) bekezdése azzal, hogy az év végi külön juttatás összege 260.000.- forintra nőtt. Mindkét önkormányzati rendelet 9. § (18) bekezdése oly módon rendelkezik, hogy az egy havi külön juttatás kifizetését teljesíteni annak a köztisztviselőnek, közalkalmazottnak, munkavállalónak lehet, aki a tárgyév december

1. napján köztisztviselői, közalkalmazotti illetve munkaviszonyban áll és próbaidejét letöltötte. A felperesek azonban 2021. március 1. napjától egészségügyi szolgálati jogviszonyban álltak, ami nem azonos az Mt. szerinti munkaviszonnyal. Ezt az értelmezést támasztja alá a tanúként meghallgatott jegyző vallomása is, aki szerint a jogalkotó célja az egy havi és az év végi külön juttatásokkal az volt, hogy a bértábla által biztosított jövedelmet kiegészítse egy fix juttatás biztosításával. A tanú vallomása szerint nincs olyan személyi kör az önkormányzatnál, a hivatalban és az intézményeknél foglalkoztatottak között, akik mind a kettő juttatásra jogosultak lennének. A védőnők az önkormányzat által foglalkoztatottak kategóriájába azért nem tartoznak bele, mert rájuk külön jogszabályhely van a rendeletben, rájuk egy speciális szabály, a (21) bekezdés vonatkozott, az általános szabály – (18) bekezdés – helyett. Mindezek alapján a felperesek fenti keresete is megalapozatlan.

[14] A felperesek fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla az 1.Mf.31.004/2025/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a 12%-os díjazás, és az évvégi különjuttatás elutasítása tekintetében helybenhagyta, a 76-os pótlékok tekintetében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, és új határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróság az érdemben elbírált kérelmekkel összefüggésben kötelezte a felpereseket fejenként 51.651 forint első-és 25.825 forint másodfokú perköltség megfizetésére megállapítva, hogy a 892.312 forint eljárási és 1.189.750 forint fellebbezési részilleték az állam terhén marad. A hatályon kívül helyezett rész tekintetében a felperesek másodfokú perköltségét 46.800 forintban, az alperes másodfokú perköltségét 181.624 forintban, a fellebbezési részilletéket 760.660 forintban állapította meg.

[15] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek fellebbezése alapján abban a jogkérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes a Rendelet 1. 21. § (4) bekezdése szerinti jogszabályi kötelezettségének eleget tett-e azáltal, hogy a felpereseknek a 12%-os díjazását budaörsi keresetkiegészítés, illetőleg 2023. évben budaörsi egészségügyi pótlék, továbbá jutalom, külön juttatás, év végi külön juttatás, valamint cafetéria jogcímén fizette meg. A felperesek e tekintetben arra hivatkoztak, hogy az összeget havonta kell megfizetni a rendelet 21. § (4) bekezdése alapján, az abban meghatározott összeg teljesítménybérnek minősül és nem függhet a munkáltató mérlegelésétől. Ezt az összeget a munkáltató nem adhatja a saját döntése alapján nyújtott egyéb pénzbeli vagy természetbeni juttatás formájában és az nem köthető feltételhez. A felperesek jogi érvelése szerint a havi illetménynek kell megemelkednie a 12%-os díjazással.

[16] A másodfokú bíróság egyetértett azonban az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes által a felpereseknek budaörsi keresetkiegészítés, budaörsi egészségügyi pótlék, jutalom, külön juttatás, cafetéria jogcímén kifizetett juttatások kivétel nélkül az egészségügyi szolgálati jogviszonyuk alapján, a munkavégzés ellentételezéseként, a munkáltató által adott díjazásnak minősültek, ezért a Rendelet 1. 21. § (4) bekezdés szerinti díjazás körében kifizethetőek voltak. A hivatkozott jogszabályhely a rendelet „Egyéb alapellátási feladatok finanszírozása” címében került elhelyezésre, annak első mondata a védőnői szolgáltató alperes vonatkozásában határozza meg a havi díjazás mértékét, melynek összege egyébként a peradatok alapján kis mértékben, de folyamatosan változott. Ezt követően a második mondat arról rendelkezik, hogy a védőnői szolgáltató az e szerinti havi díjazása legalább 12%-át köteles közvetlenül a védőnő díjazására fordítani. E körben azonban a jogszabály nem határozza meg, hogy azt havonta kellene fizetni, de azt sem, hogy azt alapbérként, illetményként, illetménypótlékként kellene biztosítani. A rendelet azon megfogalmazásából sem lehet erre következtetni, hogy „havi díjazása legalább 12%-át köteles közvetlenül a védőnő díjazására fordítani.”. A peradatok szerint a felperesek a 12%-ot jóval meghaladó összegben részesültek e díjazásban, az önmagában irreleváns volt, hogy a 12%-ot meghaladó mérték tekintetében a munkáltató mérlegelési jogkörében is értékelt. A munkabér, illetve

„díjazás” fogalmát az Mt. és az egyéb jogszabályok nem határozzák meg, az Mt. 12. §-a alapján kialakult bírói gyakorlat pedig munkabérnek tekint minden olyan pénzbeli és természetbeni juttatást, amelyet a munkavállaló a munkavégzésére tekintettel – közvetlenül vagy közvetve - kap. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy még a cafetéria levonásával is teljesítette az alperes a Rendelet1 21. § (4) bekezdése szerinti kötelezettségét. A felperesek a díjazást megkapták, az alperes nem volt köteles azt havi illetménykiegészítés, illetménypótlék címén utalni, különösen arra tekintettel, hogy a jogszabály is díjazásról beszél, és a juttatás kifizetésének és meghatározásának körülményei alapján sem állapítható meg, hogy az alapbér, illetménykiegészítés vagy pótlék lenne.

[17] A jogerős ítélet indokolása szerint e díjazás nem feleltethető meg az Mt. 138.§-ban szabályozott teljesítménybérnek sem. Tény, hogy a védőnők az adott körzet gyermekeit kötelesek ellátni, ez azonban nem azonosítható az Mt. 138. § (1) bekezdése szerinti munkáltatói teljesítménykövetelménnyel, amelyet olyan előzetes – objektív mérésen és számításon alapuló – eljárás alapján köteles meghatározni a munkáltató, amely kiterjed a követelmény rendes munkaidőben történő 100%-os teljesíthetőségének vizsgálatára. A felek egyértelművé tették az egészségügyi szolgálati munkaszerződésben, hogy a felperes alapbérét a vonatkozó jogszabályok alapulvételével az Mt. 136. § (2) bekezdése alapján időbérben állapították meg. A felperes által hivatkozott Mt. 137. §-138. § rendelkezései nem alkalmazható a munkaszerződés egyértelmű kikötésével szemben, de a jogszabályi megfogalmazás alapján sem.

[18] A Rendelet1. 2013. július 15-i időállapotú 76.§-a sem igazol ezzel ellentétes érvelést, az abban szereplő havi díjazás a Rendelet2. 21.§ (4) bekezdésében meghatározott, a védőnői szolgáltató havi díjazására utal vissza és az első alkalommal való kifizetés idejét rögzíti. Ezen rendelkezés egyébiránt 2015. január 1-től hatálytalan.

[19] Ugyancsak megalapozatlan a felperesek fellebbezése az önkormányzati rendeletek alapján járó egy havi külön juttatásra. A felperesek 2. számú tárgyalási jegyzőkönyvben tett nyilatkozata szerint az önkormányzat költségvetésében van egy úgynevezett „K2” kategória, ami kizárólag a védőnőkre vonatkozik, vagyis az önkormányzat költségvetése a cafetéria és egyéb vonatkozásban is megkülönböztette a polgármesteri hivatal dolgozóit és a védőnőket. Ugyanezt alátámasztotta a VII. rendű felperes személyes meghallgatása is a 25. számú jegyzőkönyvben. Mindez egyértelműen kitűnik a kereset alapjául hivatkozott önkormányzati rendeletekből is. A felperesek 2019. évben még részesültek egyhavi külön juttatásban a 2/2019. (II. 28.) önkormányzati rendelet 9. § (18) bekezdése alapján és ekkor az önkormányzati rendelet még nem rendelkezett külön a védőnőkről, az alperes az egy havi külön juttatást, melyet a tárgyév december 1-15. között kell kifizetni, a védőnőknek is megfizette. Az önkormányzati rendelet keletkezésekor azonban a védőnők még közalkalmazotti jogviszonyban álltak, mert 2021. március 1-jén alakult át a jogviszonyuk egészségügyi szolgálati jogviszonnyá, amely időponttól a alperes 2021. évi költségvetéséről rendelkező 7/2021. (II. 26.) önkormányzati rendelet 9.§ (18) bekezdése rendelkezik az egy havi külön juttatásról, amely december 1-15 között kerül kifizetésre az önkormányzat által foglalkoztatottak számára, míg a (21) bekezdés rendelkezik az önkormányzat mint védőnői szolgáltatót nyújtó szolgáltató által foglalkoztatott védőnők számára az év végi külön juttatásról, amely ugyancsak a tárgyév december 1-15 között kerül kifizetésre. Ebből teljesen egyértelműen megállapítható, hogy a védőnőket az önkormányzat speciális csoportként kezelte, őket úgy tekintette, hogy mint védőnői szolgáltató foglalkoztatja, és rájuk vonatkozóan külön rendelkezést, lex specialist hozott létre. Ezen értelmezést az önkormányzat jegyzőjének tanúvallomása is alátámasztotta. Ugyanez irányadó a alperes 2022. évi költségvetéséről szóló 1/2022. (II. 25.) önkormányzati rendelet 9. § (18) és 9. § (20) bekezdése vonatkozásában. A jegyző vallomása azt is megerősítette, hogy nem volt olyan

munkavállalói csoport, aki december 1. és 15. között mind az év végi külön juttatásban, mind az egy havi külön juttatásban részesült volna. A lex specialis derogat legi generali elv alkalmazásával a felpereseket nem illeti meg az egyhavi külön juttatás, ezért azt az elsőfokú bíróság helyesen utasította el.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

[20] A II-XII. rendű felperesek a felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen a 12%-os díjazásra és az egy havi külön juttatásra vonatkozó ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezését és az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását, valamint az alperes felülvizsgálati perki költségben történő marasztalását kérte.

[21] Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet ellentétes a Rendelet 1. 21. § (4) bekezdésével, az Eszjtv. 1. § (9) bekezdésével és 8. §-ával, az Mt. 15. §, 16. §, 137. §, 138. §-ával, a alperes Képviselő-testületének alperes 2019. évi költségvetéséről szóló 2/2019. (II. 28.) önkormányzati rendelet 9. § (10) (13) (15) és (18) bekezdésével, a alperes 2020. évi költségvetéséről szóló 4/2020. önkormányzati rendelet 9. § (19)-(20)-(21) és (24) bekezdésével, alperes 2021. évi költségvetéséről szóló 7/2021. önkormányzati rendelet 9. § (11) (18) (21) és (23) bekezdésével, alperes 2022. évi költségvetéséről szóló 1/2022. önkormányzati rendelet 9. § (10) (18) (20) és (22) bekezdésével, valamint alperes 2023. évi költségvetéséről szóló 1/2023. önkormányzati rendelet 9. § (10) és (21) bekezdésével, továbbá sérti a Pp. 279. § (1) bekezdését is.

[22] Érvelésük szerint a jogerős ítéletben foglalt állásponttal szemben a Rendelet 1. 21. § (4) bekezdése szóhasználata egyértelműen utal a díjazás havi rendszerességére, így a jogalkotó szándékára, amellyel ellentétes felfogás nem szolgálja a munkabér védelmét. A megfogalmazásból az következik, hogy a havi díjazásból egy havonta kifizetett juttatás az, amit 12%-os díjazásnak neveznek.

[23] A Rendelet 1. 21. § (4) bekezdésének szóhasználata a „védőnőre” mint általános alanyra történő hivatkozás kapcsán is egyértelmű. A jogszabály az egyes, adott védőnő részére rendel egy meghatározott összegű juttatást havi rendszerességgel teljesíteni, nem pedig többes számban a védőnők közvetlen díjazását írja elő. A jogszabálysöveg egyetlen lehetséges értelmezése – mivel kétszer is tartalmazza a havi kitétele – az, hogy a 12%-os díjazást a védőnőnek (egyes számban) havonta kell kifizetni, vagyis az havonta járó munkabér kiegészítés. Mindezt alátámasztja a Rendelet 1. 2013. július 15-től hatályos 76. §-a is.

[24] Annak alátámasztására, hogy az alperestől eltérő más munkáltatók a 12%-os díjazást ezen a jogcímen megfizették, a felperesek a keresetlevelükhöz F/15 számon anonimizált bérjegyzékeket csatoltak, ahol ez a juttatás „eseti illetménykiegészítés” címén került feltüntetésre.

[25] A felperesek sérelmezték, hogy az eljáró bíróságok semmilyen jelentőséget nem tulajdonítottak a 2013-tól kezdődő bérrendezési folyamatnak, amelynek egyik alapvető eleme a 12%-os díjazás, így nem lehetséges egyéb pénzbeli és természetbeni juttatásként kifizetni.

[26] Álláspontjuk szerint a 12%-os díjazás a területi védőnők esetében az egyes védőnők által ellátott területek nagyságából adódó aránytalanságot célozta kiegyenlíteni az egyes, nagyobb körzeteket ellátó védőnők egyedi bérnövelése útján. A külön díjazás 2013-as

bevezetését megelőzően ugyanis a munkáltató nem honorálta kellően az ellátandó körzetek nagyságát, ezért ez a díjazás volt hivatott arra, hogy az ellátotti szám alapján lehessen differenciálni. E körben a Kormányrendelet 21. § (6) és (9) bekezdésére hivatkozott.

[27] Az eljáró bíróságok nem megfelelően értékelték a 12%-os díjazás kapcsán azt sem, hogy a felperesek számára irányadó teljesítménykövetelmény a tárgyévet megelőző év szeptember 30-ig leadott létszámon alapult, függetlenül a felperesek területi védőnői/iskolavédőnői minőségétől. Ezzel összefüggésben annak kiszámításánál, hogy mely összeg 12%-át köteles az alperes a felpereseknek megfizetni, a leadott létszámon túl, a pontérték és az egy pontra jutó forintérték az irányadó. A pontos számítási módszert a Kormányrendelet 21. § (4) bekezdésének első mondata tartalmazza. Ebből következően a létszámból egy évre előre meghatározott pontérték az, ami rögzítésre került a NEAK-kal kötött finanszírozási szerződésben, és az egy pontra járó forintérték, ami minden hónapban változik. Így látható az az összefüggés, hogy a 12%-os díjazás bevezetésének indoka, és az egyes védőnők által ellátott körzetek nagysága között összefüggés van: a jogalkotó az egyes védőnőkhöz tartozó, különböző ellátotti számból adódó teljesítménykülönbséget értékelte a díjazás bevezetésével. Mindebből következően a bíróságok téves jogértelmezéssel jutottak arra a következtetésre, hogy a 12%-os díjazás nem feleltethető meg az Mt. 137. § (2) és 138. § (1) bekezdés szerinti teljesítménybérnek.

[28] A felperesek érvelése szerint az eljáró bíróságok tévesen tudták be az egyéb jogcímen történő kifizetéseket a 12%-os díjazásba, mert az egy folyamatosan változó, az ellátottak számához igazodó összeg, ezért nem feleltethető meg az önkormányzati rendeleten alapuló fix díjazásnak. A kért juttatás egy önálló, autentikus jogcím, ezért annak kifizetésére az alperes köteles.

[29] A bíróságok nem vették figyelembe azt sem, hogy az alperes rosszhiszeműen, utólagosan, kb. másfél évig tartó perfelvétel során próbálta meg a 12%-os díjazást az önkormányzat rendeletein alapuló egyes juttatásoknak megfeleltetni, amely arra utal, hogy ebben semmi tervezettség, megfontolás nem volt. A 2012. és a 2013. évi költségvetési rendeletben foglalt jogcímek vizsgálatából következik, hogy a 12%-os díjazás bevezetését megelőzően az alperes jutalom, keresetkiegészítés, béren kívüli juttatás és egy havi külön juttatás jogcímén már folyósított egyéb pénzbeli és természetbeni juttatást.

[30] A felperesek az egy havi külön juttatással összefüggésben arra hivatkoztak, hogy az eljáró bíróságok tévesen értelmezték a 7/2021. (II. 26.) önkormányzati rendelet, és az 1/2022. (II. 25.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: költségvetési rendelet) egyoldalú alperesi kötelezettségvállalást tartalmazó 9. § (18) bekezdéseit. A megelőző eljárásban részletesen levezették, hogy a jelzett jogszabályhelyek által megjelölt kivételek körébe nem esnek bele, figyelemmel arra, hogy rájuk nem terjed ki alperes Képviselő-testületének a alperes fenntartásában működő intézmények közalkalmazottait megillető pótlékok meghatározásáról szóló 8/2016. (II. 26.) önkormányzati rendelet hatálya. Rámutattak arra is, hogy a költségvetési rendelet 9. § (18) bekezdése által megjelölt azon személyi körnek viszont, amelyet az egy havi külön juttatásban az alperes részesíteni rendelt, egyértelműen részei, figyelemmel arra, hogy a felperesek az alperesnél munkaszerződés alapján dolgozó önkormányzat által foglalkoztatott munkavállalók. Hivatkoztak arra is, hogy már 2019-ben is jogosultak voltak az egy havi külön juttatásra, amelyben a perben csatolt bérjegyzékek szerint, normatív jutalom címszó alatt kaptak meg.

[31] Álláspontjuk szerint a megkapott juttatás nem zárja ki a párhuzamos kifizetést, vagyis a költségvetési rendelet 9. § (18) bekezdésében szabályozott egy havi külön juttatás kifizetését.

[32] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását, és a felperesek felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a felperesek által hivatkozott Rendelet 1. 21. § (4) bekezdése csak a díjazás mértékét határozza meg, a jogcímet nem. Az önkormányzatnak lehetősége van arra, hogy a rendeletében szabályozott juttatásokat beszámítsa a kormányrendeletben megállapított juttatásba.

[33] Az egy havi külön juttatással összefüggésben utalt arra, hogy a felperesek az év végi 200.000 forintot megkapták, így a jegyző tanúvallomásával is alátámasztottan, további juttatásra nem jogosultak.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[34] A felperesek felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint megalapozatlan.

[35] A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát. A (2) bekezdés szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[36] A Pp. 413. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi jogszabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja. A jogszabálysértés megjelölésének követelményrendszerét a Kúria – a korábbi bírói gyakorlatot megerősítve – a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK véleményben jelentette meg. Az önmagában kötéserővel nem rendelkező kollégiumi vélemény 3. és 4. pontja szerint – amelyet a Kúria jelen perben is irányadónak tekintett határozataival megerősített (Jpe.I.60.009/2022/10. [61], Pfv.IV.20.998/2020/4., Pfv.V.20.917/2021/8., Gfv.VI.30.367/2021/6., Pfv.I.21.083/2019/12., Pfv.IV.20.035/2023/7.) több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosán összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet többféle okból is támadja, vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel [PK vélemény 6. pont, Kúria Gfv.VII.30.577/2016/6., megjelent: BH2017.196.].

[37] A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben megalapozatlanul állították a Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértését, mert a megállapított tényállás nem iratellenes, a rendelkezésre álló iratokkal összhangban áll. Annak eldöntése pedig, hogy a megállapított tények

megalapozzák-e a felperesek munkabér-különbözet iránti igényét, a kereset jogalapját jelentő anyagi jogi kérdés volt.

[38] Az eljáró bíróságoknak a perben abban kellett állást foglalni, hogy a Rendelet 1. 21. § (4) bekezdése szerinti jogszabályi kötelezettségének az alperes eleget tett-e azzal, hogy a felpereseknek a 12%-os díjazását budaörsi keresetkiegészítés, illetve 2023-ban budaörsi egészségügyi pótlék, továbbá jutalom, külön juttatás, évvégi külön juttatás, valamint cafetéria jogcímén fizette meg.

[39] A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben tévesen állították, hogy a Rendelet 1. 21. § (4) bekezdéséből levonható egyértelmű következtetés szerint a díjazásra havonta voltak jogosultak.

[40] A Rendelet 1. 21. § (4) bekezdése szerint a védőnői szolgáltató havi díjazásának mértéke az ellátottak száma alapján a (2)-(3) bekezdés szerint számított pontértéknek és a (10) bekezdésben meghatározott egy pontra jutó forintértéknek a szorzata alapján kerül megállapításra, az (5)-(8) bekezdésekben foglaltak figyelembevételével. A védőnői szolgáltató az e bekezdés szerinti havi díjazása legalább 12%-át köteles közvetlenül a védőnő díjazására fordítani.

[41] Elsődlegesen azt szükséges leszögezni, hogy az idézett jogszabályhely nem a védőnőknek, vagyis a felpereseknek kifizetett díjazás folyósításáról, hanem a védőnői szolgálatot fenntartó szolgáltató díjazásáról rendelkezik, és e körben állapítja meg a havi kifizetés szükségességét. E rendelkezésből ugyanakkor nem következik, hogy a szolgáltatónak meghatározott számítások alapján átutalt havi összeget az érintettek részére havonta kell folyósítani.

[42] Az eljáró bíróságok abban is helytállóan foglaltak állást, hogy a jogszabályi rendelkezésben szereplő díjazás kitétel nem jelenti azt, hogy a folyósítandó összeget illetményként, illetménypótlékként, vagy alapbérként kellene folyósítani. Ez következik az Eszjtv. 10. § (1) bekezdéséből is, amely az illetményen kívüli juttatások tekintetében úgy rendelkezik, hogy az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személy részére a kormányrendeletben meghatározott visszatérítendő, illetve vissza nem térítendő juttatások biztosíthatóak. Az Eszjtv. 8. § (6) bekezdése is előírja, hogy az egészségügyi szakdolgozó az egészségügyi ágazati előmeneteli szabályok szerinti – törvényben és a kormány rendeletében meghatározott – illetményre, illetménypótlékra, valamint alapilletményen felül járó, munkáltatói döntésen alapuló juttatásra jogosult. E keretek között azonban a további 12%-os díjazás nem értelmezhető, az nem volt az egészségügyi szolgálati jogviszonyt keletkeztető megállapodás része sem.

[43] A másodfokú bíróság a jogerős ítéletében helytállóan állapította meg, hogy az igényelt juttatás nem felel meg az Mt. 138. §-ban szabályozott teljesítménybérnek sem. A felperesek részére ugyanis a teljesítménybér alapját képező teljesítménykövetelmény nem került meghatározásra, az egyéb jogcímen folyósított és a perben beszámított juttatások pedig – jóllehet elérték, illetve meghaladták a szolgáltató e jogcímen kapott összegét – nem teljesítmény alapján kerültek kifizetésre.

[44] Az illetményelemeket a jogszabály pontosan meghatározza, amely nem lehet havonta változó, a teljesítményhez igazodó összeg, márpedig a 12%-os illetményrész a felperesek által is elismerten a teljesítményhez igazodó kifizetés volt. A felperesek alapbéré (alapilletménye) időbérként került meghatározásra, annak fogalmilag sem lehet része a teljesítményen alapuló, havonta változó mértékű juttatás.

[45] Mivel a felperesek sem hivatkoztak olyan jogszabályhelyre, avagy szerződéses megállapodásra, amely a védőnők részére kifizetett 12%-os juttatás havi folyósítását írta volna elő, nem jogszabálysértő a bíróságok által levont azon következtetés, hogy az egyéb

jogcímen a felperesek részére különböző időszakban és rendszerességgel kifizetett juttatások betudhatók e körben, így a felperesek a szolgáltató részére folyósított 12%-os juttatás rájuk eső részét megkapták, további díjazásra nem jogosultak.

[46] Nem megalapozott a felperesek egy havi külön juttatás megfizetésére vonatkozó érvelése sem.

[47] Az eljáró bíróságok e körben jogszabálysértés nélkül értelmezték az egyes önkormányzati rendeleteket. Helytállóan rögzítették, hogy a felperesek az igényüket 2021. és 2022. évekre terjesztették elő, olyan időszakra nézve, amikor jogviszonyuk a korábbi közalkalmazotti jogviszonyból egészségügyi szolgálati jogviszonnyá alakult át. Arra ugyan helytállóan hivatkoztak a felperesek, hogy az egyes költségvetési rendeletek 9. § (18) bekezdése egy havi külön juttatás kifizetését írja elő a köztisztviselők, közalkalmazottak, munkavállalók számára, akik a tárgyév december 1-jén köztisztviselői, közalkalmazotti, illetve munkaviszonyban álltak, és próbaidejüket letöltötték. A felperesek ugyanakkor 2021. március 1-től egészségügyi szolgálati munkaszerződéssel dolgoztak, egészségügyi szolgálati jogviszonyban álltak. A jogviszonyuk átalakulását követően az önkormányzati rendeletek esetükre speciális rendelkezést tartalmaztak, mégpedig a költségvetési rendelet 9. § (21) bekezdésében, amely szerint az önkormányzat mint védőnői szolgáltatást nyújtó szolgáltató által foglalkoztatott védőnők számára a képviselő-testület év végi külön juttatásként 200.000 forint/fő/év összeget ír elő, amelyet a felperesek nem vitatottan megkaptak. Ezt a megfogalmazást tartalmazza az 1/2022. (II. 25.) önkormányzati rendelet 9. § (18) és (20) bekezdése is, azzal, hogy az évvégi külön juttatás összegét 260.000 forintra emelte fel.

[48] Mindezekből következően a jogerős ítélet jogszabálysértés utalt a „lex specialis derogat lege generali” elvére, vagyis arra, hogy a felperesekre mint védőnőkre speciális szabályokat kellett alkalmazni, amely speciális szabályok az általános jogelvek szerint az általános rendelkezést megelőzik, így esetükben az önkormányzati rendelet 9. § (21) bekezdése volt az irányadó.

[49] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[50] Jogszabály rendelkezésének értelmezése jogkérdés.

Ha a foglalkoztatottnak járó juttatás jogcímét a jogszabály konkrétan nem nevesíti, az nem minősülhet a felek megállapodásán alapuló havi alapilletmény részének.

Záró rész

[51] A pereszes felperesek a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelynek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségekről szóló 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[52] A felperesek a munkavállalói költségkedvezmény megállapításáról és érvényesítésének szabályairól szóló 73/2009. (XII. 22.) IM rendelet 1. §-a alapján munkavállalói költségkedvezményre jogosultak, ezért az őket terhelő felülvizsgálati eljárás illetéke a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[53] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[54] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2025. szeptember 17.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró